

Ministeriet for børn, ligestilling, integration
og sociale forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K

København, den 2. februar 2015

Høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven (modernisering af adoptionsloven – et nyt adoptionssystem)

Dansk Psykolog Forening har læst det tilsendte lovforslag med stor interesse og takker for muligheden for at afgive høringssvar. Foreningen sætter yderligere pris på muligheden for at bidrage til den forudgående analyse af det danske adoptionssystem.

Nærværende høringssvar forholder sig i det følgende til udvidelsen af PAS-ordningen, godkendelsesprocessen og sammensætningen af adoptionssamrådet.

3.5.2. Rådgivning og støtte til familien

Dansk Psykolog Forening finder det positivt, at PAS-ordningen siden januar 2014 har været et permanent tilbud, der varetages af fagligt kompetente psykologer. Foreningen tilslutter sig endvidere forslaget om at gøre det obligatorisk for alle adoptivfamilier at modtage fokuseret PAS-rådgivning umiddelbart før og efter, at barnet har taget ophold i sin nye familie for på den måde at støtte op om gode adoptionsforløb til barnets bedste. Det er desuden positivt, at lovforslaget åbner muligheder for yderligere rådgivning og støtte i forbindelse med fremmedadoptioner, så adopterede børns naturlige sårbarhed over for forandringer kan håndteres bedst muligt.

Dansk Psykolog Forening mener derudover, at det er positivt, at man fra politisk side har ønsket tilrettelæggelsen af PAS-ordningen ændret, så det fremadrettet bliver muligt for adopterede børn at modtage rådgivning frem til de fylder 18 år. Foreningen ser desuden frem til at følge forsøgsprojektet med PAS-rådgivning til voksne adopterede, der på baggrund af Ankestyrelsens brugerundersøgelse synes at være en overset gruppe med behov for ekstra støtte.

3.2.2. Godkendelse som adoptant

Dansk Psykolog Forening er positiv over for de overvejelser om undersøgelses- og godkendelsesforløbet, der fremgår af det foreliggende forslag. Foreningen tilslutter sig således, at det bør være muligt at afdække ansøgers individuelle ressourcer i fase 1 frem for i fase 3 for at spare ansøgere for at gennemgå fase 1 og 2, hvis det er tvivlsomt om ansøger vil kunne godkendes som adoptant efter en individuel vurdering.

Det er imidlertid uklart, hvilke kriterier, der vil ligge til grund for udvælgelse af adoptanter, der skal gennemgå en individuel vurdering allerede i fase 1. Man kan derfor frygte, at udvælgelsen og den efterfølgende vurdering udelukkende vil bygge på konkrete, identificerbare sociale forhold, og således ikke vil

forholde sig til om, der er indikationer hos ansøger, som giver anledning til bekymring i forhold til om ansøger har tilstrækkelige forældrekompetencer, herunder hvorvidt der er tale om personligheds- og udviklingsforstyrrelser, psykiske lidelser eller kognitive og eksekutive vanskeligheder i et sådant omfang, at det kan have betydning for ansøgers forældreevne.

Hvis dette skal undgås mener Dansk Psykolog Forening, at det er afgørende, at der konsekvent inddrages psykologfaglige kompetencer, således, at individuelle vurderinger i såvel fase 1 som fase 3 baseres på *både* social- og psykologfaglige vurderinger. Samtidig bør vurderingerne foretages på baggrund af klare retningslinjer, der sikrer en faglig og ligeværdig behandling af alle ansøgere.

I tråd med forslagets hensigt foreslår Dansk Psykolog Forening, at man indfører en obligatorisk screening af alle ansøgere i form af samtale med en psykolog eller psykologisk testning som led i fase 1. Formålet hermed er netop at belyse de psykiske aspekter af ansøgers individuelle ressourcer, der kan danne grundlag for en vurdering af om det er yderst tvivlsomt, at en ansøger vil kunne godkendes som adoptant. Foreningen har tidligere fremført denne anbefaling, men er blevet mødt med et argument om, at screening vil have en stigmatiserende effekt på ansøger. Her er det imidlertid vigtigt at skelne mellem screening, der vil bestå af en samtale eller test, og den foreslåede mulighed for at foretage en psykologundersøgelse, der er en mere omfattende proces, som kun bør foretages ved indikationer på psykiske vanskeligheder. Ved at gøre screeningen obligatorisk sikrer man, at alle ansøgere uanset baggrund gennemgår samme proces, frem for at nogle bliver fravalgt på ydre og materielle karakteristika, mens andre ansøgere først langt senere i processen eller efter adoptionen er gennemført viser sig uegnet som følge af manglende psykiske ressourcer.

Det er i den forbindelse vigtigt at understrege, at det altid bør være en psykolog, der løser vurderings- og udredningsopgaver med psykologfagligt indhold. Som det er i dag eksisterer muligheden for at inddrage psykologerne i godkendelsesprocessen, men det er Dansk Psykolog Forenings erfaring, at inddragelsen af psykologfaglige kompetencer ofte sker for sent, for tilfældigt og for sjældent – og ikke nødvendigvis i de tilfælde, hvor det er mest nødvendigt. Det skal derfor understreges, at den indgribende afgørelse det er både for ansøger og barn enten at blive nægtet eller få ret til at adoptere, kræver, at de rette faglige kompetencer er tilstede igennem hele processen. Således har psykologer som den eneste faggruppe på området den nødvendige uddannelse inden for psykopatologi, udvikling, diagnostik og psykometri, der forudsættes for at kunne løse de ovennævnte opgaver korrekt.

Endelig ønsker Dansk Psykolog Forening at fremhæve, at psykologer i modsætning til andre faggrupper, der er ansat ved statsforvaltningen som børnesagkyndige er autoriserede. Dette giver ansøgere mulighed for at klage over psykologiske vurderinger og udredninger til Psykolognævnet, der er en selvstændig myndighed under Ministeriet for børn, ligestilling, integration og sociale forhold. Øget inddragelse af psykologfaglige kompetencer garanterer således både den nødvendige faglig kvalitet i det aspekt af godkendelsesprocessen, der handler om at bedømme af psykisk helbred og forældrekompetence samtidig med, at borgeren får mulighed for at klage til en uafhængig instans ud over Adoptionsnævnet, der forholder sig specifikt til, hvorvidt psykologens erklæring hviler på et tilstrækkeligt grundlag.

Adoptionssamrådet

Slutteligt vil Dansk Psykolog Forening fremhæve, at der bør sidde en psykolog i adoptionssamrådet for at sikre rådets faglige kompetence og bredde. Efter nuværende lovgivning skal rådet sammensættes af en jurist, en læge og en person med social uddannelse. Derved er de medicinske, juridiske og socialfaglige kompetencer sikret, mens det psykologfaglige aspekt i bedste fald af underrepræsenteret og i værste fald mangler. Dette er en kritisk mangel set i lyset af adoptionssamrådets ansvar for at godkende af adoptanter, herunder om der er behov for at træffe beslutningen om iværksættelse af psykiatrisk, psykologisk

eller anden specialundersøgelse. Dertil kommer vurderinger af barnets helbredsforhold i situationer, hvor barnet ikke klart er inden for ansøgerens godkendelse.

Dansk Psykolog Forening anbefaler således, at bekendtgørelse om forretningsordenen for et adoptions-samråd ændres, således at en autoriseret psykolog med omfattende erfaring med vurdering af forældre-kompetence, beskikkes til at sidde i rådet.

Dansk Psykolog Forening ser frem til at følge det fortsatte arbejde og står naturligvis til rådighed for eventuelle uddybende kommentarer i forhold til ovenstående.

Med venlig hilsen

Eva Secher Mathiasen

Formand, Dansk Psykolog Forening

